

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
B-Geheim met termijn	19 november 2019	22 november 2019

Onderwerp

Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad

Advies

1. Aan te gaan het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de gemeenten Den Haag, Delft, Dordrecht, Leiden, Rotterdam, Rijswijk, Schiedam en Zoetermeer en de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag.
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten, waarin zij worden geïnformeerd over het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad.
3. Te bepalen dat deze brief wordt verzonden na publicatie van de uitkomsten van het BO MIRT op 22 november 2019 aan de Tweede Kamer.
4. Op het besluit genoemd onder 1 en de daarbij behorende stukken geheimhouding op te leggen op grond van artikel 55 van de Provinciewet, juncto artikel 10, lid 2 onder letter f van de Wet openbaarheid van bestuur tot de publicatie van de uitkomsten van het BO MIRT op 22 november 2019 aan de Tweede Kamer.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting, waarmee informatie gegeven wordt over het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de gemeenten Den Haag, Delft, Dordrecht, Leiden, Rotterdam, Rijswijk, Schiedam en Zoetermeer en de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan mevrouw Koning, gedeputeerde wonen en ruimtelijke ordening van de Provincie Zuid-Holland, om het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad met ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de gemeenten Den Haag, Delft, Dordrecht, Leiden, Rotterdam, Rijswijk, Schiedam en Zoetermeer en de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder en dhr. Vermeulen om de stukken in samenhang met de PAS-discussie te bekijken en waar nodig aanvullingen en aanpassingen te maken..

Bijlagen

1. Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad
2. GS-brief aan PS over het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad
3. Machtigingsformulier CdK

1 Toelichting voor het College

Voorgeschiedenis

In zowel het Strategisch als het regulier Bestuurlijk Overleg MIRT 2018 hebben Rijk en regio met elkaar gesproken over de grote woningbouwopgave in Zuid-Holland. Zowel het Rijk als de regio hebben daarbij de gezamenlijke verstedelijkingsstrategie onderschreven om de grote woningbehoefte van 230.000 woningen tot 2040 vooral in bestaand stedelijk gebied en nabij hoogwaardig openbaar vervoer te accommoderen. Deze strategie sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie die eerder door GS is vastgesteld (5 december 2017) en is opgenomen in het Provinciaal Omgevingsbeleid.

De Verstedelijkingsalliantie (een samenwerking van de gemeenten Leiden, Den Haag, Zoetermeer, Rijswijk, Delft, Schiedam, Rotterdam en Dordrecht met medewerking van de MRDH en de Provincie Zuid-Holland) heeft een bod gedaan om een groot deel van de opgave in Zuid-Holland binnen de eerder genoemde acht steden nabij de Oude Lijn (spoorlijn Leiden-Dordrecht) te realiseren, te weten circa 170.000 woningen. Daarnaast is de ambitie om naast betaalbare woningen ook veel extra arbeidsplaatsen toe te voegen in o.a. nieuwe woon-werkmilieus. In het verlengde hiervan is door het Rijk en de regio besloten om, ten behoeve van een voortvarende samenhangende realisatie van de geformuleerde ambities, samen een Integraal Verstedelijkingsakkoord op te stellen, als startschot voor een langjarig samenwerkingsprogramma tussen Rijk en regio.

Doel van het akkoord

In het Strategisch BO MIRT 2019 hebben partijen uitgesproken dat er voldoende binnenstedelijke bouwlocaties zijn binnen de acht gemeenten, maar dat realisatie niet automatisch van de grond komt. Er wordt op dit moment volop gebouwd in de genoemde steden, maar hoe verder in de tijd hoe complexer de locaties worden. Binnen de 8 gemeenten zijn 13 locaties¹ nabij HOV-knooppunten/stations zeer kansrijk voor de ontwikkeling tot locaties met betaalbare woningen in combinatie met nieuwe werkmilieus. Woningbouwproductie moet hand-in-hand gaan met investeringen in OV- en energieinfrastructuur en het beschikbaar houden van voldoende ruimte voor werken op bedrijventerreinen. Dit is een complexe opgave. In principe zijn gemeenten aan zet, maar zij kunnen hierbij ondersteuning van zowel provincie als Rijk gebruiken.

Uit eerdere studies (MIRT-verkenning Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag) is gebleken dat bewegen en bouwen gelijk op moeten lopen om de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling te kunnen realiseren. Verdere investeringen in de OV- en fietsinfrastructuur zijn randvoorwaardelijk. Dit wordt aangeduid als de 'wederkerigheid tussen verstedelijking en mobiliteit'. Het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad bevat dan ook samenhangende (wederkerige) uitvoeringsafspraken tussen gemeenten, provincie en Rijk, over sectoren heen. De adaptieve ontwikkelstrategie Metropolaan OV en Verstedelijking (AOS) waaraan alle genoemde overheden en vervoerders hebben meegewerkt heeft een tijdsplan opgeleverd waarin de OV-investeringen gekoppeld zijn aan het tempo van de binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen. Om de

¹ Leiden-Campus, Zoetermeer-Entreegebied, Den Haag-CID/Binckhorst/Laakhavens, Den Haag-Zuidwest, Den Haag-Scheveningen/Internationale Zone, Rijswijk-Boogaard/Plaspolder, Delft-Schieovers-Station Campus, Schiedam-Schieveste/Rotterdam Van Nelle Knoop, Rotterdam-M4H/Schiedam-Nieuw Mathenesse, Rotterdam-Binnenstad, Rotterdam-Willemsas, Rotterdam-Stadionpark, Dordrecht/Zwijndrecht-Spoorzona/Leerpark

wederkerigheid goed in te vullen zijn er zowel afspraken nodig over het uitwerken van de OV-investeringen als de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling om er voor te zorgen dat het bouwprogramma op tijd wordt 'geleverd'.

Afspraken in het kort

Eerder in juni 2019 zijn in de Woondeal Zuidelijke Randstad al afspraken gemaakt tussen Rijk, Provincie en gemeenten over het beter functioneren van de woningmarkt (o.a. over Vestia-dossier en investeringscapaciteit corporatie) en versnellingsprojecten voor de korte termijn.

In het Verstedelijkingsakkoord staan afspraken over de randvoorwaarden om tot binnenstedelijke woningbouw in de 8 steden te komen. In het kort gaat het om afspraken over:

- Opstarten van een aantal vervolgstudies over verbeteringen van de OV-infrastructuur (o.a. spoorlijn Leiden-Dordrecht, metro- en tramblijven in Rotterdam en Den Haag);
- Flankerend ruimtelijk beleid nabij HOV-knooppunten (verlagen parkeernormen, verhogen dichtheden, type woonmilieus, fasering van projecten);
- Behoud en beter benutten van bestaande bedrijventerreinen in de acht gemeenten en omgaan met beton-, asfalt- en afvalcentrales in Haaglanden;
- Bekostiging en financiering;
- Samenwerking met marktpartijen en corporaties;
- Monitoring van de afspraken.

Verder wordt afgesproken dat op de daarvoor geëigende bestuurlijke tafel wordt geagendeerd:

- Tijdige beschikbaarheid van energieinfrastructuur en warmtevoorziening in relatie tot het tempo van de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling;
- Uitwerken van gezamenlijke ambities met betrekking tot groenblauwe ontwikkeling, klimaatadaptatie en circulair bouwen in relatie tot de binnenstedelijke gebiedsontwikkeling.

Vanuit het perspectief van de provincie zijn de afspraken over de OV-studie Oude Lijn, de transformatie van bedrijventerreinen en de relatie van binnenstedelijke gebiedsontwikkeling met energievoorziening en kwaliteit leefomgeving van belang.

Dit akkoord bevat afspraken voor een deel van de provincie. Ook buiten de acht gemeenten zijn er complexe verstedelijkingsvraagstukken waarin woningbouw samenhangt met de transformatie van werklocaties en infrastructuur. Het akkoord bevat dan ook de afspraak dat in de komende SBO MIRT in het voorjaar 2020 de provincie de verstedelijkingsstrategie voor heel Zuid-Holland verder heeft uitgewerkt. Op basis van deze uitwerking kunnen in de loop van de tijd ook over andere deelgebieden binnen Zuid-Holland nadere uitvoeringsafspraken worden gemaakt tussen Rijk en regio waar het gaat om verstedelijking.

Vervolg

Na ondertekening van het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad worden de verschillende afspraken verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dat uiterlijk 1 maart 2020 gereed is. Sturing op de afspraken vindt plaats in de Programmaraad van het Gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking (MoVe) waar Rijk, Provincie, MRDH en gemeenten Rotterdam en Den Haag aan deelnemen. Gedeputeerden Koning en Vermeulen nemen deel aan de Programmaraad. De

programmaraad zal sturen op de afspraken die genoemd zijn in onderdelen mobiliteit, binnenstedelijke gebiedsontwikkeling en bekostiging (de artikelen 4, 5 en 8). Afspraken uit de hoofdstukken energie en kwaliteit leefomgeving (de artikelen 6 en 7) worden geagendeerd op de daarvoor bestemde bestuurlijke tafel.

Het komende jaar gaan de betrokken partijen met elkaar in gesprek om ervoor te zorgen dat de afspraken met betrekking tot verstedelijking en bereikbaarheid ook daadwerkelijk tot uitvoering kunnen worden gebracht (bijvoorbeeld in relatie tot de stikstofproblematiek).

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW: Dekking wordt gevonden Programma 3.

Programma: Programma 3 Aantrekkelijk en Concurrerend.

Financiële risico's: Er zijn geen financiële risico's.

De personele inzet om de afspraken uit het akkoord verder uit te werken zal uit de bestaande formatie worden gehaald. In het nog uit te werken uitvoeringsprogramma wordt de inzet vanuit de provincie vastgelegd. Op basis van de provinciale belangen wordt de inzet geprioriteerd.

Juridisch kader

Het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad is een intentieovereenkomst en heeft het karakter van een samenwerkingsagenda tussen overheidspartijen. Het Verstedelijkingsakkoord bestaat uit samenwerkingsafspraken en inspanningsverplichtingen zonder dat deze voor de provincie direct juridisch bindend zijn.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt mevrouw Koning, gedeputeerde van wonen en ruimtelijke ordening, gemachtigd om het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad namens de provincie te ondertekenen.

Toelichting op geheimhouding:

Het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad wordt door meerdere partijen ondertekend en wordt binnen verschillende colleges behandeld. Vroegtijdige openbaarheid kan het bestuurlijke proces verstoren en dat zou schadelijk zijn voor het onderlinge vertrouwen. Het is zorgvuldig als de direct betrokken bestuurlijke partners tegelijkertijd het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad openbaar maken. Het Verstedelijkingsakkoord is onderdeel van het Bestuurlijk Overleg MIRT op woensdag 20 november. Uitkomsten uit dit overleg worden pas bekend gemaakt als de verantwoordelijke minister deze aan de Tweede Kamer heeft doen toe komen. De verwachting is dat dit op vrijdag 22 november gebeurt. Om die reden wordt aan de documenten en bijlagen geheimhouding opgelegd op grond van artikel 55 van Provinciewet, juncto artikel 10, lid 2 onder letter f van de Wet openbaarheid van bestuur. Deze geheimhouding geldt tot het moment van bekendmaking van de afspraken uit het BO MIRT aan de Tweede Kamer.

2 Voorafgaande besluitvorming

In het kader van het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad heeft geen eerdere besluitvorming in Gedeputeerde Staten plaatsgevonden, anders dan wat daarover in de

voorgaande bestuurlijke overleggen MIRT over is afgesproken is. In een eerder stadium zijn de gedeputeerden Koning, Vermeulen en De Zoete geconsulteerd en hun opmerkingen zijn meegenomen in de definitieve versie.

3 Proces

De verwachting is dat alle partijen hun besluitvorming voorafgaand aan het BO MIRT op 20 november afronden, waarna op woensdag 20 november 2019 het Verstedelijkingsakkoord wordt ondertekend. Het ondertekende Verstedelijkingsakkoord zal ter kennis name met bijgevoegde brief aan PS worden gestuurd. Vervolgens worden de afspraken uit het akkoord uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dat uiterlijk 1 maart 2020 gereed is. De voortgang van de gemaakte afspraken wordt bewaakt binnen de Programmaraad van het Gebiedsprogramma MoVe.

4 Participatie

Het Verstedelijkingsakkoord Zuidelijke Randstad is tot stand gekomen door een intensief onderhandelingsproces tussen Rijk (ministeries IenW, BZK en EZK), Provincie, MRDH en de gemeenten Leiden, Den Haag, Zoetermeer, Rijswijk, Delft, Schiedam, Rotterdam en Dordrecht). Op een aantal momenten is er consultatie geweest van corporaties en marktpartijen. Zij hebben aandachtspunten meegegeven en gepleit voor goede samenwerking.

5 Communicatiestrategie

De communicatie zal gezamenlijk plaatsvinden met de andere ondertekenaars. Zo verschijnt er een nieuwsbericht en besteden we op social media aandacht aan de ondertekening.